

**רשימת ספרי "בן מלך"
שיצאו לאור עד עתה:**

- חתומות
- ספירת העומר ות
- הסוכות
- ימי כיפורים - נלות ונאילה
- ימי נדאים
- חת סוכות
- חתמה
- ימי הפורים
- הגדה של פסח
- בעניני מצוות התמידיות
- שמעון
- תשובה ומנוח
- שיר היראים
- שבת דוד
- מידת הנבון
- שיעור בענין
- ענינים כשיס' ובהלכה
- זמירת שביב
- טקלוג הקלות שיעורים
- רבאית דודא - סמארי
- סמארי - נבאשת-נח
- רבאשת חוב - יך
- קר-מוליות
- רבאשת חוב - יבא-וודו
- שמת-נשלח
- שמת ח"ב - סמארי מבוא
- ידו-עשטנים
- שמת חוב - ידוונט-פקודי
- יקרא ח"א - יקרא-מנוע
- יקרא ח"ב - אח"י-בווקות
- מברב חוב - מברב-סלח
- מברב חוב - קורח-מסע
- דבריס ח"א - יבריס-ראה

תנן להשיג: mechonbennelech@gmail.com
 מכון בנעמון: 8422488-054 | Warehouse: sales@yefenofbooks.com

בסייעתא דשמיא

אוצרות בן מלך

פרשת ויקהל-פקודי
 החודש-תשפ"ג
 גליון מס' 252

מתורתו של מון רבינו הגדול רבי לייב מינצברג זצוק"ל רבה של קהל עדת ירושלים

פרשת ויקהל פקודי

ומעתה יבואר שלכן קיים מצוותו עתה כאשר ירד מהר סיני והקהיל את כולם, שכן פרשה זו נצטווה במיוחד שהיה צריך לומר להם בעצמו, וכן נאמר 'ויקהל' - והיה פלא בדבר שמושה רבינו השמייע בעצמו את הדברים לכולם.

ועדיין לא נתפרש הטעם בזה מדוע דווקא פרשה

בגליון

פרשת ויקהל פקודי

ביאורי פסוקים עמוד 1

היכל השבת

עונמיה חיים זכו עמוד 7

בעניינא דיומא

החודש הזה לכם ראש חדשים עמוד 8

חכמה ומוסר

אדון כל הארץ עמוד 10

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם (לה, א)

יש לעיין מה טעם הוצרכה פרשה זו דווקא להאמר בהקהלת כל ישראל, כפי שמדגיש הכתוב.

והנה לעיל בפרשת כי תשא כתיב בעת הציווי על מצות השבת - 'ויאמר ה' אל משה לאמר. ואתה דבר אל בני ישראל לאמר אך את שבתותי תשמורו' וגו' (לא, יב-ג). ובמכילתא איתא התם - 'ויאמר ה' אל משה לאמר. לא על ידי מלאך ולא על ידי שליח'.

והוא תמוה, מניין למדו לדרוש דווקא כאן 'לא על ידי מלאך ולא על ידי שליח', הלא לשון זה נאמר כמה וכמה פעמים בתורה. ונראה שהוקשה לחז"ל מהו זה שנאמר 'ואתה דבר', הרי כל העת הוא עומד לפניו, ומה בא ללמדנו במילת 'אתה'. ומכאן דרשו שהודגש כאן כי משה בעצמו היה מצווה לדבר אליהם לא על ידי מלאך ולא על ידי שליח. כלומר שבכל התורה מצוותו למסור להם את תוכן הדבר, ואפשרותו לצוות על ידי מתורגמן ושליח, אולם פרשה זו נצטווה לומר להם בעצמו, וזהו שנאמר 'ואתה דבר'.

פרנס השבוע

עץ חיים היא למחזיקים בה

הוצאות הדפסת גליון זה נודבו לזיכוי הרבים
 ע"י ידידנו הנכבד מחשובי קהילתנו מתומכי מכוננו

הרה"ח רבי **חיים שלום בלוי** שליט"א
 לרגל נישואי בנו למזל"ט

זכות הפצת אור תורתו הבהירה של רבינו בעל הבן מלך
 תעמוד לו ולמשפחתו להתברך בכל הברכות האמורות למחזיקי התורה
 לראות ברכה והצלחה בכל אשר יפנו

להצחות ותרומות "פרנס השבוע/החודש"
 אפשר להתקשר לטלפון מס' 054-8422488

יו"ל ע"י מכון 'כתבי בן מלך'

לתרומות והנצחות נא לפנות ל: 8422488-054

לקבלת העלון במייל, ניתן להצטרף בכתובת
mechonbenmelech@gmail.com

כתובת המכון: אוהב ישראל 1/9, ביתר עילית

לתגובות והערות נא לפנות ל: 7616048-052

לקהל שוחרי תורת ה'בן מלך' ואוהבי התורה בכל מקום שהם

הננו בזה בקריאה של חיבה לשוחרי התורה,
להיות שותפים וידידים איתנים למפעל הכביר של מכוננו
להפיץ על פני תבל את אורו המיוחד והבהיר בתורה של
מורנו ורבינו בעל ה'בן מלך' זצוק"ל

ולתמוך בבית היוצר 'מכון כתבי בן מלך', אשר אך ורק מכוחו יוצאים לאור
כל גזי תורתו של רבינו ושיעוריו המרובים, כאשר זכינו לראות את הכרכים
הרבים נדפסים ויוצאים לאור עולם, ופתחו אופקים חדשים בפני כלל שוחרי
התורה

מהררי ציון יוצאת הקריאה, בואו לעזרת ה' בגבורים, המשימה הגדולה עדיין
לא הושלמה ודורשת משאבים רבים מדי חודש בחדש.
נא זכו והצטרפו להימנות למצווה חשובה זו של הרבצת והפצת אור התורה
לזכות את הרבים, הטו שכם וטלו חלק במשימה הגדולה

פנו עתה להנהלת המכון והצטרפו למשפחת התורמים והמנויים
לדבר המצוה הגדולה הנתונה בידינו

באין מענה השאירו הודעתכם ונשוב אליכם בהקדם

בשורה טובה למבקשי ה'

ניתן להאזין לשיעורי רבינו זצוק"ל בקו השיעורים

'קו בן מלך'

03-3077354

ישנה אפשרות לבחור במאגר הממוחשב ולהאזין לשיעורים

בפרשת השבוע - ובענייניא דיומא

שמעו ותחי נפשכם

ויהי רצון שנובה להגדיל תורה ולהאדירה

מכון כתבי בן מלך
התנהלה

הודעה חשובה ומשמחת
לתורמי המכון

ניתן לקבל החזר מס

על תרומות למכון בגובה של

עד 35% מערך התרומה

לפי סעיף 46

- ספרים
- למעלה המנה
- סדרת ספרים
- ביאורים ומאמרים
- על המנה חסידי תורה
- שיעורים
- על הת"ס
- סדר
- המת ומחשבת
- ביאור יסודי
- סדר
- אמנה ומחוק
- מגאן
- תורה ודעת
- אמרים
- תורה ודעת

הנצחות תורמים

קו בן מלך
03-3077354

מנהלה מכון
שיעורים 14 עוקב מכתב

עמדת המנה בבית מוסד
לשמוע שיעורי רבינו
מחולקים לפי גושים
בכל התחומים

הכשרת ספרו בן מלך
בבית המדרש מרכזי התלם

תלום התלום 854-5422488
כתובת ארץ ישראל 1/9
ביתר עילית

עמוד מכתב לפי סעיף 46
לתיאור הארית
mechonbenmelech@gmail.com

אוצרות
בן מלך

זו הוצרכה להיאמר לישראל על ידי משה בעצמו. ואולי הוא מענין מה שאמרו חז"ל (שבת י'): 'מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיעם', ועל כן הוצרך למסור להם בעצמו את הדבר, לבטא בפועל את בקשת ה' 'לך והודיעם'.

ויתכן שמטעם זה נכתב בסוף הענין - 'ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה' (פסוק ב). כלומר שלא כל התורה ניתנה באופן זה של 'ויקהל', אלא היה דבר זה מאורע חד פעמי, וכאשר גמר למסור להם יצאו מלפניו. אמנם שאר התורה לא היה מחוייב למסור להם בעצמו. (ועיין עירובין נד: כיצד סדר משנה וכו').

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה'... ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל... קחו מאתכם תרומה לה' (לה, א-ה)

סדר הדברים בפרשה זו צריך ביאור, כי הנה כאשר ציוה ה' את משה על הדברים הללו, קדמה פרשת המשכן לפרשת השבת, שהרי תחילה נאמרה פרשת תרומה, בה נצטוה על הקמת המשכן ועשיית כליו, וכן פרשת תצוה העוסקת בענייני הכהונה והעבודה, וככלות מעשה המקדש בתחילת פרשת כי-תשא, שנשנתה פרשת שבת - 'ואתה דבר אל בני ישראל לאמר אך את שבתותי תשמורו' (לא, יג).

ויש לתמוה אפוא, מדוע בפרשה זו כאשר משה מוסר את הדברים לכל עדת בני ישראל, הריהו מהפך את הסדר, ומקדים לצוותם על השבת תחילה ואחר כן על הקמת המשכן. ואמנם בפשטות הטעם הוא, שקודם שבא לצוותם על עשיית המשכן וכליו הוצרך להקדים אזהרת השבת, שמצות המשכן אינה דוחה שבת. וכמש"כ רש"י (בפסוק ב).

אך נראה לבאר שיש בזה סדר הגון מצד עצם הדברים, וגם יבאר השינוי בין הציווי למשה והציווי לישראל.

כי הנה שני כללים מצינו בסדרי קדימה בתורה, מצד אחד ידוע כי 'כל המקודש מחבירו קודם את

חבירו' (משנה הוריות יב: זבחים פט.). ומאידך קיימא לן - 'מעלין בקודש ואין מורידין' (שבת כא: הוריות שם).

אמנם שני כללים אלו אינם מכחישים זה את זה, אלא מתייחסים לעניינים ואופנים שונים, הכלל - 'כל המקודש מחבירו קודם את חבירו', מתייחס לאופן שבו עומדים לפנינו שני עניינים נפרדים, ועלינו לקיים שניהם בזה אחר זה, כגון בשני קרבנות השונים בדרגת קדושתם, כי אז ניתנת עדיפות וקדימה לענין המקודש על פני הפחות ממנו, וכל המקודש קרב ראשון. ודבר זה נלמד מדין 'וקדשתו' שנאמר גבי קדימת הכהן לכל דבר (הוריות שם).

אך כשהמדובר הוא בענין אחד, שיש בו שני מעשים המקדשים אותו בדרגות שונות של קדושה, באופן זה נוהג הכלל 'מעלין בקודש ואין מורידין', כי הסדר הראוי הוא להעלות את הדבר תחילה לדרגת קדושתו הראשונה, כדי שעל יסודה תבוא דרגת הקדושה המרובה ממנה. ולכן כהן ששימש בכהונה גדולה, אינו חוזר לשמש ככהן הדיוט (שם), וכן מצינו שלבישת הטלית קודמת להנחת תפילין משום שמעלין בקודש 'או"ח סימן כה סעיף א), ועיין שם בביאור הלכה - 'מעלין בקודש - על האדם קאי שצריך לילך מדרגא לדרגא ולהתעלות בקדושה, כי מתחלה הוא רק מכסה את עצמו בכיסוי של מצוה, וע"י התפילין הוא מקשר את עצמו בקשר היחוד והקדושה'.

והנה קדושת השבת, עומדת בדרגה גבוהה יותר מקדושת המקדש, שכן מצינו שהמחלל את המקדש ונכנס בו בטומאה ענשו כרת, ואילו המחלל את השבת ועושה בו מלאכה ענשו סקילה. ואם כן, כשם שהשבת מקודשת מן המקדש, הרי שבאותה המידה היא גם מקדשת את ישראל יותר ממה שהמקדש מקדשתם.

ובמיוחד גדלה מעלת השבת שבפרשה זו, כמו שביארנו בפרשת כי תשא, כי הגם שעל חוקותיה כבר נצטוו במרה ובהר סיני, הרי שבכאן ניתנה השבת בתורת מתנה לישראל, ומעתה הרי היא מקדשת את ישראל בקדושתה, כפי שמודגש במיוחד באותה פרשה - 'כי אות היא ביני וביניכם לדורותיכם לדעת כי אני ה' מקדישכם'. וכן אמרו חז"ל (מכילתא כי תשא) - 'כי קודש היא לכם - מגיד שהשבת מוספת קדושה לישראל' [ונתבאר בארוכה בספר 'בן מלך - שבת קודש' - שער א מאמר ב].

כל כליו ואת לחם הפנים. את המנורה הטהורה את נרותיה נרות המערכה ואת כל כליה ואת שמן המאור. ואת מזבח הזהב ואת שמן המשחה ואת קטורת הסמים ואת מסך פתח האהל. את מזבח הנחושת ואת מכבר הנחושת אשר לו את בדיו ואת כל כליו את הכיור ואת כנו (לט, לג-לט).

הנה כאן קרא אותה 'מנורת המאור', ושם קרא אותה 'המנורה הטהורה', וכן במזבחות כאן נאמר 'מזבח העולה', 'מזבח הקטורת', ושם נאמר 'מזבח הנחושת' 'מזבח הזהב'.

וביאור ההבדל הוא, שכאן ב'ויקהל' כתוב בכל כלי מטרת עמידתו, כי כאשר מתארים את העשייה ובנין הכלי, נכון להגדירו כפי תכונת העבודה הנעשית בו, מנורת המאור, מזבח העולה, מזבח הקטורת.

אולם כאשר עומדים הכלים מוכנים ומובאים לפני משה, כבר מתואר צורת הדבר כפי הנראה לעין: 'מנורה הטהורה', דהיינו העשויה זהב טהור. וכן 'מזבח הזהב' ו'מזבח הנחושת'.

* * *

כל איש ואשה אשר נדב לבם אותם להביא לכל המלאכה אשר צוה ה' לעשות ביד משה, הביאו בני ישראל נדבה לה' (לה, כט)

נתקשו המפרשים בפסוק זה שהוא לכאורה מיותר, שכבר נאמר לעיל (פסוק כא) 'ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אותו הביאו את תרומת ה' למלאכת אהל מועד ולכל עבודתו ולבגדי הקודש'. ועוד, שהלא לעיל אף המשיך הכתוב ופירט את הנדבות מכל המינים שהביאו, ומעתה יש לעיין מה נשתייר עוד לנדב שעדיין לא פירט הכתוב.

ואשר נראה שהכוונה כאן קאי על אלו שנדבה לבם להביא את עצמם וגופם למלאכה, בראותם עצמם כראויים לעשות בחכמה ומלאכה. ושיעור משקל התיבות הוא שאותם 'כל איש ואשה אשר נדב לבם אותם' וכו' עליהם נאמר 'הביאו בני ישראל נדבה לה'.

וכעין האמור בניזיר, דכתיב 'ביא אותו (במדבר ו, יג) ודרשו חז"ל 'ביא אותו - ביא את עצמו' (ספרי נשא לב, הובא ברש"י שם). אמנם שם הוא מביא את עצמו, כי החובה מוטלת רק עליו, וכאן ההבאה מיוחסת לכלל הציבור, שחובת המשכן מוטלת על

לפיכך, בשעה שהקב"ה מקדש את ישראל במצוותיו, ומבקש ליתן להם את מתנת המשכן ומתנת השבת, הרי שהדין נותן כי 'מעלין בקודש ואין מורידין', ומקדים ה' את נתינת המשכן תחילה - המהווה דרגה ראשונה בקדושת ישראל, ולאחר מכן נותן להם את השבת - ודרגת קדושה יתירה מתווספת על ישראל.

אבל בפרשה זו, כשקדושת ישראל כבר הושלמה ובאה לפסגת מעלתה כפי שהבין משה ממה שציוה הקב"ה לעשות לו משכן ויבוא לשכון בתוכם, כך שכבר נצטוו על המשכן וכבר ניתנו לוחות הברית, עתה לא בא משה אלא לבשר את ישראל על זכייתם הגדולה ולהודיעם את אשר ציוה ה', הרי שעומדות לפניו שתי מצוות שיש ללמודן לישראל - 'פרשת השבת' ו'פרשת המשכן'.

ובכגון דא אמור מעתה "כל המקודש מחבירו קודם את חבירו", ופרשת השבת היא הראויה להיאמר ראשונה, מפני קדושתה היתירה, ורק לאחר מכן תיאמר פרשת המשכן.

וזהו גם הטעם לכך, שאת לוחות הברית נתן הקב"ה למשה רק ככלותו לדבר אתו, ואילו משה הקדים ונתן לישראל את הלוחות תחילה, בטרם הודיעם על השבת והמקדש, כי קדושת התורה מרובה ועליונה מן הכל, הן לענין מעלין בקודש, והן לענין כל המקודש קודם.

* * *

את הארון ואת בדיו את הכפורת ואת פרוכת המסך. את השלחן ואת בדיו ואת כל כליו ואת לחם הפנים. ואת מנורת המאור ואת כליה ואת נרותיה ואת שמן המאור. ואת מזבח הקטורת ואת בדיו ואת שמן המשחה ואת קטורת הסמים ואת מסך הפתח לפתח המשכן. את מזבח העולה ואת מכבר הנחושת אשר לו את בדיו ואת כל כליו את הכיור ואת כנו (לה, יב-טז)

הכלים מנויים פעם נוספת בפרשת פקודי, בעת הבאתם אל משה. ושם כתיב - 'ויבאו את המשכן אל משה את האהל ואת כל כליו קרסיו קרשיו בריחיו ועמודיו ואדניו. ואת מכסה עורות האילים המאדמים ואת מכסה עורות התחשים ואת פרכת המסך. את ארון העדות ואת בדיו ואת הכפורת. את השולחן את

כולם, וכאשר מביא את עצמו למלאכה, הרי זה כאילו כל הציבור הביאו ונדבו אותו.

והנה הרמב"ן בפסוק לעיל (כא) 'ויבאו כל איש אשר נשאו לבו' מפרש, כי 'כל איש אשר נשאו לבו' היינו למלאכה, ו'כל אשר נדבה רוחו אותו', היינו לנדבה. ולפי דברינו נמצא, שהפסוק האמור הוא הקדמה כללית על כלל הבאים להתנדב, ואחר כך מפרט הכתוב כל אחד ממיני הנדבה בפרטיות, כאשר בסופו מצויין אלו שנדבו את עצמם.

* * *

ויהי מאת ככר הכסף לצקת את אדני הקודש ואת אדני הפרוכת וגו' עשה ויום לעמודים וגו'
(לח, כז)

הנה נמנה משקל הזהב והכסף והנחשת, ואחר שנזכר מנין הכסף מפרט הכתוב מה נעשה בכסף - 'לצקת את אדני הקדש ואת אדני הפרוכת' וכו', וכן על הנחשת נאמר להלן (פסוקים ל-לא) - 'ויעש בה את אדני פתח אהל מועד ואת מזבח הנחשת וגו' ואת אדני החצר סביב' וגו'. ויש לדעת מדוע לגבי הזהב אף שנכתב מנין משקלו, לא אמר הכתוב כלל מה נעשה בו.

ובפירוש הריב"א כתב, שמכיון שמן הזהב לא עשו כלי שלם כי אם את המנורה והכפורת, ובשאר הכלים לא עשו מהם אלא ציפוי, הרי ששימוש היה מועט - לא הוצרך הכתוב לפורטם.

ואלמלא דבריו יתכן לומר בהיפך, שמכיון שהזהב היה המין הנוכח ביותר בכלי המשכן כציפוי הקרשים וכל הכלים, אין מקום לציין בפרטות מה עשו בו, רק המינים הפשוטים יותר הוצרך לפרט, מה הם הכלים שנעשו בהם.

והנה עוד יש להעיר בפסוק להלן (לט, א) - 'ומן התכלת והארגמן ותולעת השני עשו בגדי שרד לשרת בקודש, ויעשו את בגדי הקודש אשר לאהרן' וגו'. שיש לתמוה מדוע לא נזכר שעשו מהם גם את יריעות המשכן.

ולפי האמור מיושב קצת, שהרי יריעות התכלת היו עיקר המשכן, שאין צורך לציינם, משא"כ הבגדים שנארגו מהם שפיר הוזכרו. ועדיין צ"ע.

* * *

והבאת את השלחן וערכת את ערכו, והבאת את המנורה והעלית את נרותיה. ונתתה את מזבח הזהב לקטורת לפני ארון העדות, ושמת את מסך הפתח למשכן (מ, ד-ו)

ויתן את השלחן באהל מועד על ירך המשכן צפונה מחוץ לפרוכת, ויערוך עליו ערך לחם לפני ה' כאשר צוה ה' את משה. וישם את המנורה באהל מועד נוכח השלחן על ירך המשכן נגבה, ויעל הנרות לפני ה' כאשר צוה ה' את משה. וישם את מזבח הזהב באהל מועד לפני הפרוכת, ויקטר עליו קטורת סמים כאשר צוה ה' את משה. וישם את מסך הפתח למשכן. ואת מזבח העולה שם פתח משכן אהל מועד, ויעל עליו את העולה ואת המנחה כאשר צוה ה' את משה (מ, כב-כט)

לשון הכתוב כאן צריך עיון רב, כי הנה בלשון הציפוי נצטווה לערוך את הלחם ולהעלות את הנרות, ואילו הקטרת הקטורת לא נזכרת. ואילו בעת הקיום, כשם שנזכר שערך את הלחם והעלה את הנרות, גם מפורש שהקטיר עליו קטורת, יחד עם ההדגשה 'כאשר צוה ה' את משה', על אף שלכאורה לא נצטווה כאן כלל על כך.

וכן מצויין בעת הקיום של שימת מזבח העולה בחצר המשכן, שתיכף העלה עליו את העולה ואת המנחה כאשר צוה ה' את משה, בעוד שבציפוי לא נזכר מאומה שנצטווה על כך.

עוד יש לתמוה שבעת הקיום, אזי בעריכת הלחם ובהעלאת הנרות, נאמר בהם לפני ה', ואילו בלשון הציפוי לא נזכר זה, רק כתיב סתמא 'וערכת את ערכו' 'והעלית את נרותיה'. לעומת זאת בהקטרת הסמים יש לנו להתעורר על שינוי הפוך, שבשעת הקיום לא נאמר כאן ביטוי זה 'לפני ה', ואילו במצוה על הקטורת נאמר להדיא - 'קטורת תמיד לפני ה' לדורותיכם' (ל, ח). [אם כי אפשר שבלחם הפנים סמך הכתוב על הציפוי שאמרו על עשיית השולחן 'ונתת על השולחן לחם פנים לפני תמיד' (כה, ל), כמו"כ גבי מנורה נאמר בריש פרשת תצוה (כז, כא) 'יערוך אותו אהרן וגו' לפני ה'"]

עוד צריך עיון רב לשון התוספתא במנחות (פרק ז) המתייחסת לפסוקים אלו ודן בזה היכן היה הציפוי, וזה לשונו: 'ויערוך ערך לחם לפני ה', היכן צוהו, 'ביום השבת יערכנו לפני ה' (ויקרא כד, ח). וכן על מה

שנאמר 'וישם את המנורה וגו' ויעל הנרות לפני ה' כאשר צוה ה' את משה', שאלו בתוספתא שם - היכן צוהו, על המנורה הטהורה יערוך את הנרות' וגו' (שם כד, ד)

והדברים תמוהים מאד, מה לו להביא ממרחק לחמו ולציין את הצוויים על עריכת לחם והדלקת הנרות שנאמרו בפרשת אמור, הרי סמוך לעיל נאמרה מצוותם להדיא, כדכתיב 'והבאת את השלחן וערכת את ערכו והבאת את המנורה והעלית את נרותיה'. והוא לכאורה צע"ג.

והנראה לבאר, כי הנה המצוה שבפרשה זו היא על 'הקמת המשכן', ונכלל בזה רק מה שנכלל בגדר מצות 'הקמת המשכן', ולא מצוות נוספות שאינן קשורות לעצם ההקמה. אולם כאשר הכתוב מספר את פרטי העשייה בפועל הוא מציין את כל מה שעשה בעת ההקמה, גם מה שאינו נכלל בגדר דין 'הקמת המשכן', אלא גם מה שנצטווה במקומות נוספים ופרשיות שונות. ולכן ראה הכתוב להזכיר כאן בעת העשייה את הקטרת הקטורת והעלאת עולה ומנחה, שאינם מגדר הקמת המשכן, אשר לכן אינם נזכרים באמת כאן בעת הציווי. אולם נצטווה עליהם בפרשת תצוה, שכאשר יקים את המזבח יעלה עליו עולה ומנחה, וכאשר יקים את מזבח הזהב יקטיר עליו קטורת, ולכן מציין הכתוב כאן - 'ויקטר עליו קטורת סמים', 'ויעל עליו את העולה ואת המנחה'. דהיינו שעשו את העבודות שבשביילן מיועדים המזבחות.

והנה ייסדנו בגדרי מצוות המנורה והשלחן לעיל בפרשת תרומה [ובהרחבה בספר 'בן מלך' - המצוות התמידיות שבמקדש] - שבמצוות עריכת הלחם ובמצוות הנרות ישנם שני גדרים במצוה, האחד הוא הנאמר בפרשת תרומה, וגדרו מצד שלימות כבוד הבית, שמצורת הבית מתחייב שיהיה בו לחם ערוך ונרות דולקים. מלבד זאת חל גדר מצוה נוסף, מצד חובת העבודה של עם ישראל לפני ה'.

והנה בעת הקמת המשכן, הרי מלבד שבא לקיים את הציווי שנצטווה עתה מצד הקמת המשכן שנכלל בזה כל גדרי 'תיקון הבית', מלבד זאת בא עתה לקיים גם כן את הציווי שנאמר לו מכבר מצד

'חובת העבודה'. ומעתה זהו שבא הכתוב להדגיש 'ויערוך עליו ערך לחם לפני ה' כלומר שנתקיימו בלחם ובנרות שני גדרי מצוה, לא רק הקיום של הציווי שנאמר כאן בפרשה הסמוכה שבא מצד 'תיקון הבית', אלא נתקיים גם גדר של 'העבודה' לפני ה', הן בשולחן והן במנורה היה בזה גם קיום של מצוות לפני ה', דהיינו מצד חובת העבודה.

ובזה מבואר על נכון לשון התוספתא במנחות: 'היכן צוהו, ביום השבת יערכנו לפני ה''. 'היכן צוהו, על המנורה הטהורה יערוך את הנרות' וגו'. שאף שצוהו כאן במפורש לערוך לחם ולהעלות הנרות, והרי הקיום מצד גדר תיקון הבית בוודאי התקיים כאן, שהרי עתה ציווהו על כך. אולם התוספת הנזכרת בתיבות 'לפני ה'' מוכיחה, שהתקיים בזה גדר נוסף של מצוות אלו, והיינו 'חובת העבודה', כלומר שהיתה כאן עריכת לחם והעלאת נרות - לא רק מצד העמדת צורת הבית על מתכונתו אלא מצד עשיית עבודה לפני ה', ועל זה שפיר שאלו טובא 'היכן צוהו', היינו היכן ציווה ה' למשה שישנו גדר 'עבודה' בלחם הפנים ובהדלקת המנורה, כפי משמעות הפסוק שנאמר בעשייתם 'לפני ה''. ועל זה באה תשובת התוספתא היכן צוהו, בפרשיות הלחם והמנורה שנוכרים בפרשת אמור, ושם בוודאי באים הדברים מצד חובת העבודה והשירות שמקומה בספר ויקרא. ובאה התוספתא לומר שעל אף שכבר נזכרו בתורה בספר שמות לפני ההקמה, ונאמר בהם 'לפני' או 'לפני ה' - בשולחן ובמנורה, אך גם המצוות שבויקרא שעדיין לא הוזכרו אף הן נתקיימו בהקמת המשכן.

וזה הטעם שבקטורת לא נאמר כאן לפני ה', כי בקטורת כל עיקר גדרו הוא לעולם לפני ה', שאין בה גדר נוסף של תיקון הבית, כי הבית מושלם הוא גם בלי קטורת, [ומטעם זה אין מצות מזבח הזהב מופיעה אלא לאחר גמר כל המשכן, כמו שביארנו במקומו]. וממילא מובן שהקטורת היא תמיד בגדר של לפני ה', ואין בו גדר נוסף, וזוהו הטעם לא הוצרך להדגיש כאן שהקטרה בחנוכת הבית באה גם בגדר זה.

טועמיה חיים זכו

ותיקונם, ואין דעתו מיושבת ואין לבו פנוי לחיים עצמם. כל הימים טרודים הבריות אצים ורצים, ואין הם חיים בהם את החיים בעצמם. אבל יום השבת הוא יום שאין מתעסקים בו בפעולות של הכנה ותיקון, אלא חיים בו בעצם - 'תכלית מעשה שמים וארץ'.

פעולות סדר החיים בשבת - מעשי חיים בעצם

ונראה עוד, שאפילו אותם הפעולות מסדר החיים שעושה אותם האדם בכל עת, אולם בשבת אין הם נעשים באותו אופן כמו שהם נעשים בימות החול, כי בששת הימים הם בבחינת הכנה ומלאכה. אבל בשבת קודש, אותם הפעולות עצמם הם פעולות של חיים.

כלומר כי כל הפעולות שעושה האדם, וההנהגות שמתהלך בהם, יש שעושה אותם מאיזה טעם וסיבה שהשכל מחייבו, דהיינו, שמגיע להבנה, שדבר זה הוא מוכרח וראוי, או כדאי הוא לו, ומחמת כן עושה פעולות ונוהג באותו אופן. אכן יש שהאדם עושה אותם הפעולות, מחמת חפץ וחשק ולא משום חשבון והתבוננות, שהביאו לידי החלטה שכך נכון וכדאי. אלא שעולה ברצונו לעשות זאת, שלבו חפץ בדבר, ונפשו מתענגת עליו.

מלאכה - פעולות שהם 'אמצעים'

והנה כאשר האדם פועל מצד שיקולים של שכל ונימוקים שונים, הרי פעולה זו היא בחינת 'עבודה' ו'מלאכה'. כיון שאין עושה אותם מצד עצם נפשו אשר מתעורר בו רצון וחשק לעשות כן, אלא משום איזה טעם וסיבה למען מטרה מסויימת, ולכן בעומק הדבר הרי זה שירות ועבודה בחינת 'מלאכה'. אכן כאשר האדם עושה ופועל מחמת חשקו ורצונו, אין בזה שום נימה של עבודה ומלאכה, אלא זה פעולת 'חיים', הוא חי עתה את החיים בעצמם.

וזו משמעותה העמוקה של מנוחת השבת. לא רק מנוחה ממלאכה וטירחה ועמל, אלא גם מנוחה מכל סוגי פעולות והנהגות של חשבונות ונימוקים, שכל אלו בחינת מלאכה הם, ובחינת 'עובדין דחול'.

המנוחה האמיתית היא להגיע אל החיים עצמם, לחיות, זהו מהותה של השבת, השבת הוא 'יום החיים'. וכל שכן כשהפעולות הם להדיא מעשה של 'אמצעים', פעולות של הכשר והכנה עבור החיים,

הוויית החיים לעומת זמן ההכנה

'והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו' (שמות טז, ה). מפסוק זה אנו למדים מהו יסוד המנוחה בשבת, והיינו שימות החול הם 'ימי ההכנה', אבל שבת הוא 'יום החיים', שבו הכל מוכן ועומד, וממילא הוא יום חיים של שלימות ושלווה. וזוהי המנוחה האמיתית - 'מנוחת אהבה ונדבה, מנוחת אמת ואמונה, מנוחת שלום ושלווה והשקט ובטח'.

ובזה השבת הוא מעין העולם הבא. וכפי שמשלו חז"ל על עולם הבא - 'מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, מי שלא טרח בערב שבת מהיכן יאכל בשבת' (ע"ז ג.). כי העולם הזה הוא הפרוודור עולם ההכנה והמעשה - 'היום לעשותם'. והעולם הבא הוא הטרקלין, עולם החיים - 'מחר לקבל שכרם' (עירובין כב.).

ועיין ברבינו חננאל שפירש מאמר הגמרא - 'נשמה יתירה נותן הקב"ה באדם ערב שבת וכו' שנאמר שבת וינפש, כיון ששבת וי אבדה נפש' (ביצה טז.). ופירש - 'שנאמר 'כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי', כלומר כל שנבראו בעולם, להתענג מהן נשמתו ביום השביעי נבראו, ומתרווחות ומתגדלות בשבת'.

מבואר בדבריו שהשבת הוא היום שבו ניתן להתענג לנשמה, וכל ששת הימים הם ימים המכינים לו, כלומר שאין הנפש גדולה דיה - בימים אלו - להתענג ממה שנברא, כיוון שתפקידם להיות ימי הכנה, ודעת הבריות נתונה ליצירה והכנה. וביום השבת שהוא יום החיים והעונג, הנשמות מתרווחות ומתגדלות, שיהיה בידם לחיות ולהתענג מכל הבריאה.

שביית השבת - חיים בעצם

כלומר שזה ממצות השבת לעשותו יום שבייתה ומנוחה שלימה, דוגמת שבייתו של הקב"ה, כשם שהיה אצל הקב"ה, שכל ששת הימים עסק בבריאת העולם ושיכלולו והכנתו, וביום השבת היה הכל מוכן ומושלם ומתוקן, והיה לו נחת רוח מעולמו, ושמח במעשיו. כך הוא השבייתה האמיתית, שאין עוסקים כלל בהכנה, אלא מתענגים מכל מה שמוכן.

כל ימות החול האדם עוסק וטורח בהכנת הדברים

מסדר לעצמו את העתיד, או עבור נוחות, ופועל למען מטרת שונות, הרי זה כעין מלאכה ועבודה. אבל פעולות של רצון ועונג, הם מעשה של החיים עצמם, הם המה המטרה והיעד. וזהו ממצות מנוחת השבת כהלכתה, שאף

הדברים שאינם מלאכות ממש, לא יעשה אותם באופן של הכנה, שאז הוא כעובדין דחול, אלא כל פעולותיו יהיו מעשה חיים. ואכן ישנה בשבת מתנה מלמעלה, שמכח הנשמה היתירה יש לו לאדם רוחב לב לעשות כל מעשיו באופן זה של חיים רצון ועונג.

בעניינא דיומא

החודש הזה לכם ראש חדשים

הטעם לקביעת חודש ניסן כראשון לחדשי השנה

המצוה הראשונה שנאמרה לישראל על פי ה' ביד משה, היתה מצות 'החודש הזה לכם ראש חדשים', כלומר שעם ישראל יקבעו את חדשי השנה לפי מועד צאתם ממצרים, באופן שהחודש הזה יחשב ראשון למנין חדשי השנה. ויש להתבונן מה עניינה של קביעות סדר זה, ומדוע חשוב הדבר כל כך להתחיל בו את מצוות ה' לעם ישראל. כן יש לעיין מדוע מצא ענין זה את מקומו כהקדמה למצות עשיית הפסח, ונכרכו שניהם בפרשה אחת.

ויש מן הראשונים שפירשו כי טעם מצוה זו הוא כדי לעשות זכרון ליציאת מצרים. עיין ברשב"ם - 'החודש הזה לכם - אף על פי שאינו ראש חדשים לשאר אומות, לכם יהיה ראש חדשים... ממנו תמנו להיות לכם זכרון כי בו יצאתם ממצרים'. וכן כתב הרמב"ן - 'וטעם החודש הזה לכם ראש חדשים, שימנו אותו ישראל חודש הראשון, וממנו ימנו כל החדשים... כדי שיהיה זה זכרון בנס הגדול, כי בכל עת שנוכיר החדשים יהיה הנס נזכר. וכדוגמת הרבה מצוות בתורה שנתפרש בהם זכר ליציאת מצרים'.

יציאת מצרים מהוה תחילה וראש למציאות עם ישראל

אמנם נראה שיש בזה דבר מהותי, ולא רק זכרון בעלמא, כי יסוד קביעת חודש זה לראשון לחדשי השנה, מתחייב מעצם מאורע יציאת מצרים, ומשמעות הדבר היא שיציאת מצרים אינה רק מאורע כביר של ניסים ונפלאות שאירע בזמן מן הזמנים, אלא מאורע זה מהווה תחילה וראש למציאות העם, ופתיחת תקופה חדשה. שהרי כל עוד היו ישראל משועבדים לפרעה במצרים לא היו נחשבים כעם בפני עצמו, אלא

כעבדים הנטפלים לעם אחר, כמו שנאמר (דברים ד, לד) - 'או הנסה אלקים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי'. ולא זו בלבד שנעשינו לעם, אלא זכינו למעמד נעלה ומרומם להיות עם לה' והוא לנו לאלוקים 'ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלוקים' (שמות ו, ז). המאורע העצום של יציאת מצרים היא אשר העלתה את בני ישראל למעמד עם בן-חורין ועם ה', והחודש הזה שהיה ראשון לחירותם, הוא החודש הראשון לעצם בנין ומציאות העם, ראשון לתקומת ישראל והיותם לגוי אחד בארץ. ולכן באה קביעות זו כפתיחה לפרשת הפסח, שבה מתבשרים ישראל על גאולתם הקרובה לבוא, ועל היכנסם בברית ה' להיות לו לעם, ואמר "החודש הזה לכם ראש חדשים" - כלומר החודש הזה הוא חודש גאולתכם ותקומתכם, ומתוך כך יחשב כחודש ראשון למנין עם ישראל. ובכך נקבע סדר מנין החדשים לדורות, החוזר על עצמו בכל שנה ושנה, כי הוא החודש הראשון הפותח כל שנה חדשה לצאת ישראל ממצרים.

מנין השנה מחודש ניסן לגבי העניינים הקשורים לישראל בתורת עם

מנין השנה מחודש ניסן ואילך יש לו משמעות מעשית, בקביעת כל העניינים הקשורים לישראל בתורת עם, כגון מנין שנות מלכי ישראל שהוא באחד בניסן, וכיו"ב סדר שלש הרגלים הנמנה מניסן [בנוגע לענין 'בל תאחר'] (ראש השנה ב). וכן תרומת מחצית השקל לקרבנות - אשר יש לגבותה בתחילת השנה לצורך קרבנות השנה החדשה - זמנה בניסן, ומכריזים עליה בחודש אדר שהוא סוף השנה החולפת (שקלים פ"א מ"א). ועיין באבן עזרא על הפסוק החודש הזה לכם, שזה הטעם שעיבור השנים הוא דווקא בחודש אדר, כי הוא סוף השנה, ואחריו ניתן להוסיף חודש

נוסף ולדחות את התחלת השנה החדשה והחודש הראשון לחודש שאחרי.

ואולם השנה הטבעית הראויה מצד דרכו של עולם, נקבעת לפי מחזור עבודת האדמה ותחילתה בתשרי, ולא באה מצות 'החודש הזה לכם' לשלול את המנין הזה, כי אכן בעניינים שאינם קשורים למעמד ישראל כעם, כגון מנין שנות מלכי אומות העולם, מונים את תחילת השנה מתשרי (שם), משום שזה המנין הראוי מצד עונות השנה, ואפילו במצוות התורה, לגבי עניינים הנובעים ממחזור עבודת האדמה - כגון השמיטין והיובלות ותרומות ומעשרות - נמנה חודש תשרי ראשון, כי הוא הנחשב לגביהם כראשית השנה, וכמו שנאמר (לך, כב) - 'וחג האסיף תקופת השנה', ונאמר (כג, טז) - 'בצאת השנה באספך את מעשיך מן השדה'. הרי ששני סדרי שנה הם, סדר שנת העולם - שנקבע על פי עונות השנה, ונמנה מחודש תשרי. וסדר מיוחד לשנת עם ישראל - שנקבע לפי תחילת היותם לעם, ונמנה מחודש ניסן.

ט"ו ניסן - יום המיועד ליצירת עם ה'

ומבואר במדרשי חז"ל על הרבה מאורעות בחיי האבות ועם ישראל שהיו בט"ו ניסן, ועיין בגמרא (ראש השנה יא.) שלפי כל השיטות נולד יצחק בפסח.

וכאשר נעיין בדבר נמצא שכל המאורעות המכריעים הקשורים ביצירת עם ישראל אירעו בט"ו ניסן, יום גדול זה, הוא היום המיוחד שבו אירעו כל שלבי התהוותו של עם ישראל, כל המאורעות היסודיים בתולדות האומה, שהוסיפו קומה אחר קומה ביצירת בניינה של כנסת ישראל - מראשית בחירת האבות ועד כניסת עם ישראל לארץ הקדושה - אירעו ביום זה.

ברית בין הבתרים בפסח

והנה, לידת אברהם אבינו לא אירעה בט"ו בניסן, כי בלידתו לא התחילה היצירה של עם ישראל, שהרי עדיין לא נבחר אז אברהם להיות אבי האומה.

אולם בחירת ה' באברהם שהיא שרשה ותחילתה של התהוות האומה, המאורע המכריע של בחירה זו היה בברית בין הבתרים, בו כרת ה' עמו ברית על הקשר ועל הארץ. ואכן מאורע זה התרחש בט"ו ניסן, כדאייתא במדרש - 'בט"ו בניסן נגזרה גזירה ונדבר עם אברהם אבינו בין הבתרים, בט"ו בניסן באו מלאכי השרת לבשרו על יצחק, בט"ו בניסן נולד יצחק, בט"ו

בניסן נגאלו ממצרים, בט"ו בניסן עתידין להגאל משעבוד גליות' (תנחומא בא ט).

ברית זו היא הראויה להיחשב כיצירת הקומה הראשונה בבנין העם, שכן אז נקבעה בברית בחירת ה' בו ובזרעו, ונוסדה משפחת אבות האומה.

לידת יצחק בפסח

ביצחק - היתה זו לידתו עצמה שאירעה ביום זה. כי הנה בשונה מאברהם הרי שיצחק נועד מראשיתו לגדולה זו, ועוד בטרם לידתו כבר אמר הקב"ה לאברהם - 'אבל שרה אשתך יולדת לך בן וקראת את שמו יצחק והקימותי את בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחרי' (בראשית יז, ט). ועליו נאמר - 'אשר קידש ידך מבטן'. (רש"י שבת קל"ז:) ומכיון שבידוע היה כי יצחק הוא הנבחר מזרע אברהם להמשיך את בנין העם, הרי שלידתו זוהי בחירתו, וזו אכן אירעה בט"ו בניסן.

ברכות יצחק ליעקב בפסח

ביעקב - הנה בלידת יעקב אבינו עדיין לא נקבע מי יקבל את הברכות להמשיך את ברכת אברהם, אלא ההכרעה היתה בעת קבלת הברכות מאת יצחק אביו.

והמאורע הקובע הזה אף הוא אירע ביום הנכבד ט"ו ניסן, כמו שכתב רש"י (בראשית כז, ט) - 'שני גדיי עזים - וכי שני גדיי עזים היה מאכלו של יצחק, אלא פסח היה, האחד הקריב לפסחו והאחד עשה מטעמים, בפרקי דר"א'. וזה לשון פרקי דרבי אליעזר (פרק לא) - 'הגיע ליל יום טוב הפסח, וקרא יצחק לעשיו בנו הגדול, ואמר בני, הלילה הזה העליונים אומרים שירה, הלילה הזה אוצרות טללים נפתחים, היום הזה ברכת טללים, עשה לי מטעמים עד שאני חי אברכה... וכי שני גדיי עזים היה מאכלו של יצחק, אלא להקריב אחד קרבן פסחים ואחד עשה מטעמים'.

בחירתו של יעקב הובררה אפוא דווקא במעמד זה בט"ו בניסן, שבה נקבעה עליונותו ומלוכותו, ובעקבותיו אף בירך יצחק את יעקב בלבד בברכת האבות - 'ויתן לך את ברכת אברהם לך ולזרעך אתך לרשתך את ארץ מגוריך אשר נתן אלקים לאברהם' (בראשית כח, ד).

ציאת מצרים

ובמיוחד המאורע המרכזי והגדול בלקיחתם של בני ישראל להיות לעם ה' בעת גאולתם ממצרים אירע בט"ו ניסן. היום המשומר ובא לגאולתם של ישראל - 'ליל שמורים הוא לה' להוציאם מארץ מצרים הוא

המשכן בניסן, הוא מחמת חשיבותו של החודש כחודש
ההתחלות. ראשית מחזור השנה הישראלי.

והטעם שתלה במדרש את בנין המשכן בניסן
דווקא בלידת יצחק, ולא בשאר המאורעות של בנין
עם ישראל שהיו בחודש הזה. נראה שיש שייכות
מיוחדת בין יצחק לבנין המשכן, כי עקידת יצחק היתה
חינוך למקום המזבח והמקדש (וכמו שביארנו ב'בן מלך
על התורה' בפרשת וירא כב, ג), ולכן ראוי לקבוע את בנין
המשכן על פי זמן לידתו.

וכמו כן כניסת בני ישראל לארץ ישראל היה
בחודש ניסן, ככתוב - 'והעם עלו מן הירדן בעשור
לחודש הראשון' (יהושע ד, יט). ותחילת אכילתם
מתבואת ארץ ישראל היה בחג המצות, ככתוב שם -
'ויחננו בני ישראל בגלגל ויעשו את הפסח בארבעה
עשר יום לחודש בערב בערבות יריחו. ויאכלו מעבור
הארץ ממחרת הפסח מצות וקלוי בעצם היום הזה'
(שם ה, י-יא).

ואף גאולתנו ופדות נפשנו לעתיד במהרה בימינו,
יהיה בחודש ניסן, כדאיתא בגמרא - 'רבי יהושע אומר,
בניסן נגאלו, בניסן עתידין ליגאל. מנלן, אמר קרא 'ליל
שמורים' - ליל המשומר ובא מששת ימי בראשית' (ראש
השנה יא). והיינו מכח שני האורות הללו שבחודש הזה,
אור יציאת מצרים ואור הקמת המשכן.

ימות המשיח הם גם בחינה של התחלה חדשה,
בחינה של יציאת מצרים מחודשת, וכלשון הכתובים
"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". קשר
מחודש לגמרי, ובגודל עצמת הגילויים והאהבה שיהיו
לישראל, הרי נחשב הזמן הזה כהתחלה חדשה.

וכמו כן ימות המשיח הם בחינה של חזרת האור
של השראת השכינה בישראל בשלימות. כי עין בעין
יראו בשבוע ה' ציון (ישעיה נב, ח). כה אמר ה' שבתאי אל
ציון ושכנתי בתוך ירושלים (זכריה ח, ג).

הלילה הזה לה' שמורים לכל בני ישראל לדורותם'
(שמות יב, מב)

ועוד איתא במדרש כי הירידה למצרים גם היא
היתה בט"ו ניסן - 'ויהי מקץ שלשים וארבע מאות
שנה וגו' משעה שנגזרה עליהן הגזירה שהן לא עשו
במצרים אלא מאתים ועשר שנה וביום שירדו למצרים
בו ביום עלו' (שמו"ר יח, יא). ונראה לבאר שגם הירידה
למצרים היתה שלב מכריע בבנין העם. כי במצרים 'פרו
וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד', ושם נעשו למספר
הנצרך לבנין העם. וכמו שהבטיח הקב"ה ליעקב אבינו
- 'אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם'
(בראשית מו, ג). הרי שהירידה למצרים היתה מאבני
היסוד של בנין עם ישראל, ולכן גם מאורע זה היה
בט"ו בניסן.

אמנם מתן תורה לא היה בחודש ניסן, ונראה הטעם
דהיינו משום שמתן תורה בא כהמשך אחד עם יציאת
מצרים, ובעצם היה צריך להיות מיד עם היציאה. אלא
שהיו צריכים להזדכך מן השעבוד ולהכין עצמם למתן
תורה עד החודש השלישי לצאתם, אבל אין זו התחלה
חדשה רק המשך אחד מיציאת מצרים.

הקמת המשכן בחודש ניסן

וכן הקמת המשכן היה בחודש ניסן, ככתוב -
'ויהי בחודש הראשון בשנה השנית באחד לחודש
הוקם המשכן' (שמות מ, ז). כי כל מאורע של התחלה
מחודשת בישראל, זמנה להיות בניסן.

ובמדרש מבואר שהטעם שהוקם המשכן בניסן
הוא משום לידת יצחק - 'אמר רבי יוחנן, ששה חדשים
היה עוסק במשכן, שלשה חדשים עשאוהו, ושלשה
חדשים קפלוהו וכו', והקב"ה נתכוון להעמיד המשכן
בחודש שנולד בו יצחק' (שמו"ר נב, ב). הרי שענין הקמת

הכמה ומוסר

אדון כל הארץ

ובהירים ומתיישרים על הלב. ומכמה טעמים. א.
משום שזו היא חובת ההכרה והאמונה שלנו. ב.
עבודת השי"ת צריכה להיות מבוססת על גבי היסודות

שינון תמידי של היסודות

היסודות הבסיסיים של האמונה והיהדות, צריכים
שינון והתבוננות בכל עת, באופן שיהיו מבוררים

והעיקרים האמיתיים. ג. שהם השערים להיכנס בהם אל ה' ולדבקה בו.

ומוטל עלינו להחזיר בקרבינו ההכרה בהם בלב ובנפש, ובאותה מידה שנצליח לחיות עמהם באופן יותר מוחשי ויותר פשוט, כך יפעלו הדברים בנפשנו עד שהארמם תפרוץ החוצה ותשפיע על מכלול עבודתנו ועצם אישיותנו.

ההכרה בהיות ה' - 'אדון הכל'

אחד מן היסודות המרכזיים, הוא הידיעה וההכרה בהיות ה' יתברך 'אדון הכל', הוא בעל הבית על כל היצירה רבון כל הנבראים. מכיון שהוא יצר ועשה הכל יש מאין, הרי הוא בעל הבית והאדון שהכל שייך לו. מעבר להיותו יתברך המלך המנהיג והקובע את כל המאורעות, יש התייחסות יותר שרשית. ראשית כל עלינו להכיר, שהוא האדון והכל שלו, והעולם וכל אשר בו, כולל אנו עצמינו אין להם שום זכות קיום עצמי, אלא כולנו אורחים אצל בעל הבית אשר הואיל ברוב טובו לקיימנו אצלו.

וענין זה אנו מבטאים בשם אדנות, שהוא השם שאנו מרבים ביותר לאמרו. ובכל מקום שכתוב 'הוי"ה' אנו אומרים שם 'אדנות', [כי שם 'הוי"ה' הוא שם העצם כביכול, דהיינו היותו מחוייב המציאות. ומכיון שהוא שם העצם, הרי מפני כבודו יתברך אין אנו רשאים לבטאותו בפה (ועיין בזה בן מלך-פר' שמות מאמר ז)]. ונבחר דווקא שם אדנות, כי שם זה מבטא את היבר הנעלה ביותר בצורת התייחסותנו אליו יתברך, והיינו שהוא אדון העולם והבריאה כולה שלו. [ועל כן הוא השם הקרוב ביותר לשם 'הוי"ה']. ואף ראש המאמינים קבע בזאת את אבן פינתו לבנין האמונה כמו שאמרו חז"ל - 'מיום שברא הקב"ה את העולם לא היה אדם שקראו להקב"ה אדון עד שבא אברהם וקראו אדון' (ברכות ז:).

להביא את הדברים לידי הכרה מוחשית

ואף שהדברים הם פשוטים וידועים, בכל זאת קיים קושי לבוא לידי הרגשה זו בפועל. והסיבה לכך היא משום שמורגלים אנו מקטנותנו במציאות העולם, וכאילו שזה רקע מחוייב ופשוט שיש עולם, והידיעה שיש מי שברא את העולם היא רק ידיעה נוספת ומחודשת בהכרתנו, ומשום כך אין הרגשה זו מוחשית באותה המידה שאנו מרגישים את מציאות העולם. ומוטל עלינו לקרב הדבר אל הלב ולהלך עמה,

עד שתהא נתפסת כדבר הנראה לעין ולא רק כרעיון והשגה.

ההכרה בזה שהקב"ה ברא את העולם, היא ידיעה גרידא, אולם הרגש המתחייב לעלות מתוך הכרה זו היא שהוא האדון ובעל הבית. לא די בידיעה שהוא עשה הכל, אלא צריך להגיע להבנה שמשמעות הדבר הוא שאנו נמצאים אצלו בביתו, יש כאן בעל הבית שזה השטח הפרטי השייך לו, והוא הכניס אותנו אליו. עלינו לזכור תמיד שאנו נמצאים אצל מישוהו. להרגיש כהלך עני מחוסר בית בלי מזון ולבוש, והאדון הכניסו לביתו ומלבישו ומנעילו ומספק לו כל צרכיו, ומעשיר את חייו באלפי פרטים וגוונים. הרי אדם כזה לא יפסוק מלהכיר טובה ולהלל את מטיבו ואיש חסדו על כל אשר גמל אותו.

ההכרה המוחשית מפתח לכל מדרגות העבודה

הידיעה שהקב"ה הוא האדון, היא המפתח לשערי העבודה. ומוטל עלינו לחדד ולהעצים בקרבינו הרגשה זו שאנחנו כאן דרים אצל מישוהו, שכאשר יודעים ומכירים וחיים באופן מוחשי, שיש כאן אדון ובעל הבית והכל שלו, ואנו גרים ואורחים אצלו, אזי מתמלאים ברגשות ביטול ובושה והכנעה אליו יתברך. וכן מתפעל הלב להכיר טובה ולהודות לו, עד כי הנפש לא תוכל להכיל את עוצם התודה. וכמו כן מתעוררים רגשות חובה לתת תמורה וביטוי לגודל טובו עמנו על ידי שנכבד אותו ונעבדהו. ורגש זה הוא גם סיבה ושורש לחובת הציות, שזה ברור לכל שבעל הבית הוא הקובע את סדרי ההתנהגות בביתו, וכל מה שיאמר לך בעל הבית עשה.

ידיעה זו שהשי"ת הוא אדון לנו, מעוררת בקרבינו גם רגשי אושר ועונג נפלאים, שאנו שייכים לאדון נשגב כזה שהוא נעלה ומרומם היה הוה ויהיה שאין כל השגה במציאותו, והוא זה אדונינו. [וזאת עוד לפני הקשר המיוחד שלנו בתור עם ישראל]. עצם הידיעה הנפלאה הזאת שאנו נמצאים בביתו ומקומו של האדון הגדול הזה היא מרגשת ומרוממת עד בלי קץ. הרגשת אושר בדבר זה הוא נועם נפלא לאדם, אך הוא גם מצוה ועבודת ה' למצוא את האושר בכך שאנו שייכים אליו, כי זה כבוד ה', שאנו מאושרים בזה שהוא אדונינו. ועל ידי האושר בו, בא לידי ביטוי עוצם גדלו והיותו נשגב רם ונשא.

חדש!!

ניתן לשלם באמצעות כרטיסי חסדי יעקב, כארז שופ. אידיש כארז.

בערים חיפה ועפולה ניתן לשלם גם באמצעות כרטיסי טובה וברכה.

בשורה משמחת לתומכי וידידי מכון כתבי בן מלך ולחברי קהלתינו הנחה מיוחדת בסך 3% מערך הקנייה

קניות עושים

כבני חורין

גם בפסח חשפ"ג בשפע, בזול, באושר ובכבוד

החירים לדוגמה

- שמן אגוזים 20.9 ₪,
- מפת שולחן גליל 10 ק"ג 105 ₪,
- עוגיות שוקו ציפס 500 גר' אפיקומן 17.4 ₪,
- אגוזי מלך בקליפה 5.9 ₪,
- שימורי אפרסק 6.9 ₪,
- נייר טישו חתוך - חמישי אחד 6.9 ₪,
- כוסות שתיה נשלף אחד אחד 2.8 ₪

ועוד מגוון ענק של בשרים עופות ודגים ומאות מוצרים במחיר עלות באושר וכבוד

המערכת פתוחה להזמנות עד יום שני כ"ז אדר בשעה 4:00 בלילה

1 במערכת הטלפונית:
103-103-0733
לפעול
לפי ההנחיות

2 בדוא"ל
אפשרות הזמנה במייל אוטומטי
נ"י שליחת מייל 7-
0733100@EMAIL.COM
לרשום בנושא:
'טופס הזמנה'

3 בחיבור מקוון דיגיטלי
בכתובת
OSHERVECHAVOD.CO.IL
אחרי הרשמה
קצרה תוכלו
להזמין בנוחות
ומהירות

פירות ירקות

כמות	שכונה	עיר	תאריך	יום
קריית הירוק - זבדי חיים	הירי צאנז	נתניה	ה' ניסן	חמישי
רבי יצחק ב"ר שניאור 34 ברחוב ביה"כ ויוניץ	מנחם	אשדוד		
רבי טרומב 8 ברחוב ביה"כ ויוניץ	מנחם עילית	מנחם עילית	ט' ניסן	שישי
רחוב הממנון בית רחוב האדמו"ר מנחם	אשדוד	אשדוד		
שכונת ויוניץ	בית ברק	בית ברק		
שכונת ירושלים 37 ברחוב	שכונת ויוניץ	שכונת ויוניץ		
מנו הארץ 1 ברחוב	מנחם שערים	מנחם שערים		
מלאכי 21 ברחוב	שאלה הנביא	שאלה הנביא		
רחוב עזרת תורה ביה"מ 34-36 בכניסה לזו העירוני	נורת תורה	נורת תורה		
נפח חיים 12 ליד ביה"כ מנחם עילית	מנחם בירוק	מנחם בירוק		
חזק איש 14 בתיה	רמת שלמה	רמת שלמה		
מנחם פרומן - מחנה מנחם 46	בני ברק	בני ברק		
מיכאל 1 ליד ביה"כ ויוניץ	מנחם	מנחם		
עפולה עילית	מנחם	מנחם		
בן איש חי 53 בתניה	מנחם	מנחם		
רבי אלעזר 50	מנחם	מנחם		
רבי בנימין מול בנין 13	מנחם	מנחם		
אבי בנימין מול בנין 13	מנחם	מנחם		
רבי חנוך מול בנין 4-6 בעינה	מנחם	מנחם		
רבי חנוך מול בנין 4-6 בעינה	מנחם	מנחם		

מוצרים יבשים

כמות	שכונה	עיר	תאריך	יום
רבי יצחק ב"ר שניאור 34 ברחוב ביה"כ ויוניץ	אלעד	אלעד		
רחוב הממנון בית רחוב האדמו"ר מנחם	רובע ד'	רובע ד'	א' ניסן	חמישי
רחוב טרומב 8 ברחוב ביה"כ ויוניץ	מנחם עילית	מנחם עילית		
שכונת ויוניץ	בני ברק	בני ברק		
מיכאל 1 ליד ביה"כ ויוניץ	עפולה עילית	עפולה עילית	ד' ניסן	ראשון
מנחם פרומן - מחנה מנחם 46	בני ברק	בני ברק		
שכונת ויוניץ 37 ברחוב	בני ברק	בני ברק		
מנו הארץ 1 ברחוב	מנחם עילית	מנחם עילית	ה' ניסן	שני
נפח חיים 12 ליד ביה"כ מנחם עילית	מנחם עילית	מנחם עילית		
חזק איש 14 בתיה	מנחם עילית	מנחם עילית		
מיכאל 1 ליד ביה"כ ויוניץ	מנחם עילית	מנחם עילית		
עפולה עילית	מנחם עילית	מנחם עילית		
בן איש חי 53 בתניה	מנחם עילית	מנחם עילית		
רבי אלעזר 50	מנחם עילית	מנחם עילית		
רבי בנימין מול בנין 13	מנחם עילית	מנחם עילית		
אבי בנימין מול בנין 13	מנחם עילית	מנחם עילית		
רבי חנוך מול בנין 4-6 בעינה	מנחם עילית	מנחם עילית		
רבי חנוך מול בנין 4-6 בעינה	מנחם עילית	מנחם עילית		

המעוניינים לתרום את הוצאות הגיליון לזיכוי הרבים, נא לפנות ל-054-8422488 או למייל mechonbenmelech@gmail.com